

ผลการรักษาผู้ป่วย DEXTRO – TRANSPOSITION OF THE GREAT ARTERIES

ด้วยวิธีผ่าตัดแบบ Mustard และ arterial switch

นางสาว ชนนภรณ์ วิเศษวิทยเวช

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาย้อนหลังในผู้ป่วยเด็กที่เป็นโรคหัวใจพิการแต่กำเนิดชนิด dextro – transposition of the great arteries (D- TGA) ที่มารับการรักษาที่ ภาควิชากุมารเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ตั้งแต่พ.ศ. 2539 - 2548 พบว่ามีจำนวนผู้ป่วยทั้งสิ้น 83 ราย เป็นเพศชาย : เพศหญิง 2 : 1 ผู้ป่วยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 69.9) มีน้ำหนักแรกเกิดอยู่ในเกณฑ์ปกติ (2,500 – 3,500 กรัม) อายุที่ได้รับการวินิจฉัยครั้งแรกมีตั้งแต่แรกคลอดจนถึง 730 วัน (มัธยฐาน 1 วัน) อาการเริ่มแรกที่พบในผู้ป่วยได้แก่ อาการเขียว (ร้อยละ 90.4) คุณนมได้น้อย (ร้อยละ 22.9) หายใจลำบาก (ร้อยละ 19.3) หายใจเร็ว (ร้อยละ 10.8) และไม่มีอาการผิดปกติแต่พบเสียงหัวใจผิดปกติ (ร้อยละ 2.4) จากการตรวจร่างกายพบ อาการเขียวมากที่สุด (ร้อยละ 98.8) ส่วนภาวะหัวใจวายพบมากที่สุด ในผู้ป่วย D- TGA with ventricular septal defect และ patent ductus arteriosus (ร้อยละ 61.1) จากการตรวจภาพถ่ายรังสีทรวงอกพบว่า ร้อยละ 95.2 มีขนาดของเงาหัวใจโต และปริมาณเลือดไปปอดเพิ่มขึ้น ตรวจคลื่นไฟฟ้าหัวใจพบว่า ทุกรายมี right axis deviation และเวกเตอร์คลื่นขาโต ลักษณะของหลอดเลือดแดง coronary ปกติร้อยละ 86.7 ร้อยละ 20.5 ของผู้ป่วยก่อนการผ่าตัดรักษาจะได้รับยา prostaglandin E₁ และ/หรือการทำ balloon atrial septostomy (ร้อยละ 54.2) ผู้ป่วยทุกรายได้รับการผ่าตัด ได้แก่ one-stage arterial switch operation (ASO) ร้อยละ 56.6 อายุมัธยฐานที่ทำผ่าตัด 3.7 เดือน (พิสัย 7- 3,250 วัน) ด้วยวิธี two-stage ASO ร้อยละ 24.1 อายุมัธยฐานที่ทำผ่าตัด 8.0 เดือน (พิสัย 19- 1,190 วัน) และด้วยวิธี Mustard ร้อยละ 19.3 อายุมัธยฐานที่ทำผ่าตัด 27.7 เดือน (พิสัย 8.0 – 146.3 เดือน) หลังการผ่าตัดระยะแรกพบอาการหัวใจวายในผู้ป่วยทุกราย แต่สามารถควบคุมได้ด้วยยา มีผู้ป่วย 7 ราย (คิดเป็นร้อยละ 8.4) ได้รับการทำผ่าตัดใหม่ภายใน 14 วันหลังผ่าตัด และมีผู้ป่วยเสียชีวิตจากการผ่าตัด 11 ราย (ร้อยละ 13.3) ระยะเวลาเฉลี่ยของการเสียชีวิตคือ 6.8 วันหลังการผ่าตัด โดยเกิดภายหลังการผ่าตัด one-stage ASO 9 ราย (คิดเป็นอัตราการเสียชีวิต ร้อยละ 19.1 ของผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด one-stage ASO) และหลัง two-stage ASO 2 ราย (คิดเป็นอัตราการเสียชีวิต ร้อยละ 10 ของผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัด two-stage ASO) และไม่มีผู้ป่วยเสียชีวิตจากการผ่าตัด Mustard operation จากการติดตามผู้ป่วยระยะกลางภายหลังการผ่าตัด (ระยะเวลาติดตามมัธยฐาน 2.7 ปี, พิสัย 13 วัน – 9.3 ปี) พบว่า ทุกรายไม่มีอาการผิดปกติทางระบบหัวใจและหลอดเลือด (functional class I - II) มี 2 ราย (ร้อยละ 3.1) ที่มีผลกระทบอย่างถาวร คือ cerebral palsy ซึ่งเกิดภายหลังการผ่าตัด one-stage ASO ในการศึกษาครั้งนี้พบว่า อัตราตายและภาวะแทรกซ้อนหลังการผ่าตัดใกล้เคียงกับสถาบันต่างประเทศ ซึ่งมีอัตราเสี่ยงในช่วงแรกหลังผ่าตัดอยู่ที่ร้อยละ 5-15 และควรติดตามผู้ป่วยในระยะยาวต่อไป

Outcome of mustard and arterial switch operation in dextro- transposition of the great arteries

นางสาว ชนันภรณ์ วิเศษวิทย์เวช

Total eighty-three children, comprising of 55 boys and 28 girls (ratio 2:1) who were diagnosed to have dextro – transposition of the great arteries (D- TGA) between 1996 and 2005 at Siriraj Hospital were retrospectively analysed. Most of them had normal birth weights (between 2,500 – 3,500 grams). The age at diagnosis was ranged from at birth to 730 days (median 1 day). Most of the patients (90.4%) presented with cyanosis. The other symptoms were feeding problem, dyspnea, tachypnea and asymptomatic heart murmur (22.9, 19.3, 10.8 and 2.4%, respectively). The most common physical examination finding was cyanosis (98.8%). Congestive heart failure was most commonly found in D- TGA with ventricular septal defect and patent ductus arteriosus (61.1%). Cardiomegaly and increased pulmonary vascularity were demonstrated in the chest X- ray in 95.2% of the patients. All of the patients had right axis deviation and right ventricular hypertrophy. The coronary artery distribution was normal in 86.7%. The patients who had inadequate mixing of the blood received prostaglandin E₁ (20.5%) and/or balloon atrial septostomy (54.2%). All children were underwent cardiac surgery including one-stage arterial switch operation, two-stage arterial switch operation and Mustard operation (56.6, 24.1 and 19.3%, respectively). The median age at operation were 3.7, 8.0 and 27.7 months, range 7- 3,250 days, 19- 1,190 days and 8.0- 146.3 months, respectively. Immediate postoperative period, congestive heart failure was found in all cases which were undercontrolled by anticongestive heart failure medications. There were 7 patients (8.4%) underwent reoperation within 14 days. Eleven patients (13.3%) died immediately (mean duration 6.8 days) after operation. Nine of them had one-stage ASO and 2 of them had two-stage ASO. Postoperative medium term follow-up (median duration 2.7 years), most of them (96.9%) were asymptomatic. Two patients (3.1%) had cerebral palsy due to cardiac arrest and cerebral hypoxia following the one-stage ASO. In the present study, the mortality and morbidity of the operations are similar to the other institutes that have mortality and morbidity rate about 5-15% . However, long term follow-up should be monitored.